

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 101-08/13-12/ EPA 1285-VI
Ljubljana, 2. 7. 2013

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B) – nujni postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 2. izredni seji 1. 7. 2013 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B), ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru poslala Vlada Republike Slovenije ter mu predlagala, da ga obravnava po nujnem postopku.

Komisija predlog zakona **podpira in obenem poziva k uskladitvi preostalih odprtih vprašanj v okviru socialnega dialoga še pred obravnavo predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora.**

Komisija ugotavlja, da Kolegij predsednika Državnega zbora do pričetka seje komisije še ni odločal o predlogu za sprejem predloga zakona po nujnem postopku ter da se bodo usklajevanja glede odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji, ki so se začela v petek, 28. 6. 2013, v okviru seje Ekonomsko-socialnega sveta, nadaljevala v torek, 2. 7. 2013.

Komisija je bila seznanjena s pripombami Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki je v odzivu na vložitev predloga zakona v zakonodajno proceduro brez posvetovanja s socialnimi partnerji, Vlado Republike Slovenije pozvala k razveljavi sklepov z dopisne seje Vlade RS dne 21. 6. 2013, na podlagi katerih sta bila v zakonodajno proceduro vložena Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva ter na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela. ZSSS je pozvala tudi k zaustavitvi nadaljnje zakonodajne procedure in k temeljiti razpravi in posvetovanju s socialnimi partnerji. Komisija ugotavlja, da je socialni dialog v nadaljevanju stekel ter da se še vedno odvija, zato podpira nadaljnje napore za uskladitev preostalih odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji.

Predlagatelj kot poglobitve rešitve predloga zakona izpostavlja znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela upokojujencev s 25 % na 3 % zaradi trenutno prevelike davčne obremenitve te oblike dela; omejevanje ciljne skupine brezposelnih oseb za vključitev v javna dela na dolgotrajno brezposelne osebe, pri čemer se kot pogoj uvaja enoletna neprekinjena prijavljenost v evidenci brezposelnih oseb ter ukrep odprave mirovanja pravice do denarnega nadomestila v času vključitve dolgotrajno brezposelne osebe v program javnega dela (oseba bo med opravljanjem javnega dela namesto denarnega nadomestila prejela plačo za opravljeno delo, povračilo stroškov za prehrano med delom in za prevoz na delo in z dela).

Komisija je že večkrat v svojih razpravah izpostavila problem pasivnosti brezposelnih oseb, zlasti dolgotrajno brezposelnih, zato podpira iskanje novih pristopov in rešitev za spodbujanje večjega zaposlovanja s strani delodajalcev. V zvezi z ukrepom zmanjšanja obremenitve delodajalcev z višino dajatev iz naslova začasnega in občasnega dela komisija ocenjuje, da bi za društva, ostale nevladne organizacije in javne zavode, ki bodo najbrž v večji meri povpraševali po tovrstnem delu, dajatve v višini 25 % predstavljale prevelik zalogaj z vidika stroškov dela, hkrati pa bi prevelika obremenitev dohodka z dajatvami upokojujence odvrnila od iskanja takšnega dela. S tega vidika komisija ukrep znižanja višine dajatev podpira.

V zvezi z ukrepom omejevanja ciljne skupine brezposelnih oseb, ki se lahko vključijo v javna dela, na tiste osebe, ki so v evidenci brezposelnih oseb neprekinjeno prijavljene več kot eno leto, je bilo v razpravi izpostavljeno vprašanje njegove ustreznosti z vidika izločanja ostalih ciljnih skupin, ki so prav tako kritične (na primer mladi brezposelni, zlasti prvi iskalci zaposlitev in tisti, ki so brezposelni manj kot eno leto) iz javnih del v prvem letu njihove brezposelnosti. Še zlasti zato, ker je prav v tistem začetnem obdobju brezposelnosti več verjetnosti, da bodo osebe, ki še niso padle v past pasivnosti, na podlagi zaposlovanja v okviru javnih del uspele izvesti prehod iz omenjene oblike dela v trajnejše oblike zaposlitev. S tega vidika komisija meni, da bi bilo potrebno razmisliti o zagotavljanju možnosti vključevanja v javna dela, kot alternativni ali dopolnitvi ostalim ukrepom, tudi drugim skupinam brezposelnih oseb.

V razpravi so bili izraženi tudi pomisleki, da načrtan ukrep zaposlovanja preko javnih del, ki se dotika dolgotrajno brezposelnih oseb kot najbolj kritične skupine brezposelnih, na način, kot je zastavljen, morebiti predstavlja bolj socialni transfer kot način za njihovo aktivacijo in zagotovilo za prehod iz brezposelnosti v zaposlenost. Komisija se je dotaknila tudi vprašanja spodbujanja zaposlovanja brezposelnih Romov in načrtov za njihovo vključevanje v javna dela ali kakšne druge oblike zaposlitve, na primer samozaposlovanje.

S strani ministrstva je komisija prejela pojasnilo, da je na področju aktivnih politik zaposlovanja mladih vzpostavljenih že kar nekaj ukrepov, precej možnosti pa se bo odprlo tudi z novimi shemami zaposlovanja mladih (v povezavi s shemami jamstev za mlade, dogovorjenih na ravni EU, glede zagotavljanja vsaj ene od oblik zaposlitve ali dodatnega izobraževanja mlajšim od 25 let najkasneje v štirih mesecih od njihove vključitve v evidenco brezposelnih ali končanem formalnem izobraževanju), ki jih ministrstvo že pripravlja. Tudi glede zaposlovanja Romov se izvajajo aktivni ukrepi, med drugim tudi vključevanje v javna dela. V novem programu ukrepov aktivne

politike zaposlovanja pa bodo izpostavljeni kot posebna skupina brezposelnih, zato se jim bo namenjal še več pozornosti.

Komisija opozarja na težave v praksi, ki so vezane na časovno omejitev izvajanja javnih del na eno leto, z možnostjo ponovne vključitve pri istem izvajalcu del najdlje še za eno leto. Osebe, ki opravljajo javno delo, se času enega leta ravno primerno usposobijo in motivirajo, potem pa jim zaradi slabih možnosti zaposlovanja s strani delodajalcev ni omogočen izhod v redno delovno razmerje. S tem sta na izgubi tako zaposleni preko javnih del, ki ne more ustrezno unovčiti pridobljenega znanja, kot tudi delodajalec, ki je vsakič znova prisiljen začeti proces usposabljanja delavca, namesto da bi imel možnost zgolj nadgrajevati njegovo znanje. Zato bi bilo v prihodnje na tem področju potrebno napore usmeriti tudi v ukrepe dolgotrajne narave in zagotoviti pogoje za lažji prehod v redne oblike zaposlitev.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Sekretarka komisije
Nuša Zupanec, l. r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l. r.

V vednost:

- Vlada Republike Slovenije
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti